

הנדון: הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון – הגבלת משך זמן החקירה המשטרתית וטיפול התביעה בתיק החקירה עד להגשת כתב אישום), התשפ"ה–2024
נוסח יו"ר מעודכן

1. תיקון סעיף 57א – בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב–1982 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 57א –

(א) בסעיף קטן (א) במקום הסיפה החל במילים "לא יוגש" יבוא "ובלבד שלא יעלה על שנתיים; חלפו שנתיים ולא התקיימו הנסיבות שבסעיף קטן (1א) או (2א) ייסגר תיק החקירה או התביעה בעילה של "חלוף הזמן".

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך, אם סבר כי קיים אינטרס ציבורי, [לרבות אינטרס של נפגע העבירה](#), להאריך את משך הזמן הקבוע בסעיף קטן (א), לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים, וכן רשאי בית המשפט, אם סבר כי קיים אינטרס ציבורי, [לרבות אינטרס של נפגע העבירה](#), להאריך את משך הליכי החקירה והעמדה לדין, ולחזור ולהאריך את משך הזמן מעת לעת, עד תום מועד ההתיישנות לפי סעיף 9;

(2א) במניין משך זמן החקירה והעמדה לדין, לפי סעיף קטן (א), לא יבואו התקופות המנויות בתוספת ה... שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את התוספת ה...

(3א) בסעיף זה "הליכי החקירה והעמדה לדין" – מיום חקירתו של החשוד באזהרה ועד להגשת כתב אישום או עד לסגירת תיק החקירה, ואם נסגר תיק החקירה – מיום פתיחתו מחדש ועד להגשת כתב האישום או עד לסגירתו פעם נוספת."

(ג) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב)1) שר המשפטים והשר לביטחון הלאומי ידווחו, אחת לשנתיים, החל ביום 1.4.2027, לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת על מספר המקרים, שבהם התבקש אישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוסמך לכך על ידו, להאריך את משך זמן החקירה והעמדה לדין בשנתיים שקדמו למועד הדיווח, ועל ספר המקרים שבהם התקבל או נדחה אישור כאמור.

(2) מנהל בתי המשפט ידווח, אחת לשנתיים, החל ביום 1.4.2027, לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, על מספר המקרים, שבהם התבקש אישור הארכה מבית המשפט ומספר המקרים שבהם התקבל או נדחה אישור כאמור, בשנתיים שקדמו למועד הדיווח [\[נ, וכן מספר המקרים שבהם נסגר תיק בעילה של חלופ הזמן\]](#)."

הוספת התוספת ה...2.

תוספת ...

(1) פרק הזמן שבו לא ניתן לחקור חשוד או עד מרכזי בשל מצבו הרפואי או הנפשי אשר אינו מאפשר לקיים הליכי חקירה או אם יש מניעה להעמידו לדין ;

(2) פרק הזמן בו החשוד או עד מרכזי נמצא מחוץ לישראל או שלא ניתן לאתרו אף לאחר שהרשויות פעלו בשקידה סבירה כדי לאתרו.

(3) פרק הזמן שבו החשוד מתחמק מהליכים או מונע את העמדתו לדין, לרבות אם מתקיימים הליכים משפטיים שנוקט בהם החשוד, או מי מטעמו, ושיש בהם כדי לעכב את החקירה או את הגשת כתב האישום ;

(4) פרק הזמן שבו לא ניתן לחקור חשוד או להגיש נגדו כתב אישום, בשל חסינות הנתונה לו לפי כל דין.

(5) פרק הזמן שממועד הגשת בקשה לעזרה משפטית או לסיוע משפטי ממדינה אחרת לצורך החקירה, לפי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998, או לפי דין אחר, עד לביצוע הבקשה או דחייתה בידי המדינה האחרת, ככל שיש בכך למנוע המשך החקירה או השלמתה.

(6) פרק הזמן שממועד הגשת ערר עד לקבלת החלטה בערר, ופרק הזמן שבו תיק החקירה היה סגור עד לפתיחתו מחדש בשל ערר או בשל ראיות נוספות שהתקבלו, ובלבד שהשלמת חקירה במסגרת טיפול בערר כדין השלמת חקירה כמפורט בסעיף 61.

(7) התקופה שממועד הגשת בקשה לשימוע על פי סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי, או התקופה שממועד ההודעה לחשוד על אפשרות הגשת בקשה לשימוע, לפי המוקדם שבהם, ועד למועד האחרון של ההחלטה בהליכי השימוע או עד למועד האחרון לקיום השימוע, על פי כל דין, לפי המאוחר שבהם.

(8) פרק הזמן שנדרש לצורך משא ומתן בין התביעה לבין החשוד לסגירת תיק בהסדר מותנה, לפי סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי.

(9) פרק הזמן שנדרש לשם קבלת תסקיר מטעם שירות המבחן, בהתאם לתקנה 4 לתקנות המבחן (תסקיר קצין מבחן) התשס"ז-2006 או לשם קבלת עמדת שירותי הרווחה, בטרם קבלת ההחלטה בדבר העמדה לדין או גניזת התיק.

(10) פרק הזמן בו נבחנת התאמתו של קטין להליך חלופי, וההליך החלופי עצמו, עד לקבלת דיווח משירות מבחן בדבר תוצאות ההליך.

(11) פרק הזמן שחלף מיום העברת חוות דעת התביעה לגורם המוסמך ברשות המיסים בנוגע לבקשה של חשוד להמרת ההליך הפלילי בתשלום כופר כסף, ועד ליום שבו החליט הגורם המוסמך ברשות המיסים לדחות את הבקשה; קיבל הגורם המוסמך ברשות המיסים את הבקשה להמרת ההליך הפלילי בכופר, עד עמידה במלוא התנאים שנקבעו על ידי ועדת הכופר לרבות תשלום הכופר עצמו או עד ביטולו בשלב מאוחר יותר, ככל שבוטל. בוטל הליך הכופר - לא ימנה פרק הזמן שחלף מיום העברת חוות-דעת התביעה כאמור ועד ליום ביטול הליך הכופר.

(12) פרק הזמן שמיום חתימת הסדר מותנה לפי סימן א'1 לפרק ד' ועד לתום התקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר, או עד לאי-קיום תנאי מתנאי ההסדר על ידי החשוד או עד שהתגלה כי ההסדר הושג במרמה, ככל שכך אירע.

(13) פרק הזמן בו יש מניעה להעמיד לדין עד מדינה או סוכן, כשבמסגרת תנאי ההסכם נקבע שיש מקום לדחות או להימנע מהגשת כתב אישום בעניינו, עד למילוי התנאים בהסדר.

(14) פרק הזמן שבו יש מניעה להעמיד לדין בשל תיק מח"ש שמנהלים בו הליך בבית משפט וההחלטה באשר לתיק המב"ד תלויה בתיק שמתנהל בבית המשפט.

תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול גם על חקירות שהחלו לפני יום התחילה, ואולם בחקירות שטרם שהחלו לפני יום התחילה, יראו, לענין משך זמן החקירה, את יום התחילה, כמועד תחילתן. שר המשפטים רשאי, בצו, לדחות את יום התחילה, בתקופות נוספות שלא יעלו על שישה חודשים בכל פעם, ועד לשנתיים.

תחילה ותחולה 3.

נוסח משולב לסעיף 57א(א):

(א) משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנוהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין ובלבד שלא יעלה על שנתיים; חלפו שנתיים ולא התקיימו הנסיבות שבסעיף קטן (א1) או (א2) ייסגר תיק החקירה או התביעה בעילה של "חלוף הזמן".

~~לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה.~~

לדיון:

- ככל שאין כוח אדם מספק בפרקליטות לזירוז התיקים, האם אין בהצעת החוק דווקא להאריך את ההליכים (נוכח אובדן שעות עבודה בקשר להארכות מול בית המשפט)?
- האם אין חשש כי הגעת עניינו של החשוד תוך כדי ההליך לבית המשפט לצורך הארכת המועדים, יש כדי להשפיע גם על חזקת החפות?
- האם יש מקום להחזיר לטקסט את העקרון לפיו משך זמן החקירה המשטרית וטיפול התביעה בתיק לא יעלה על פרק הזמן הקצר ביותר הדרוש לבירור העניין?
- האם יש מקום לקבוע ברירת מחדל עתית לזמן ההארכה על ידי בית המשפט (כל שישה/ תשעה חודשים)? או לקבוע חובת נימוק על ידי בית המשפט?
- האם אין מקום לקבוע הוראות מיוחדות ביחס לעבירות מסוימות, כגון פשע חמור, פשיעה מאורגנת, עבירות מס?
- מה דינו של תיק שנסגר לאחר חלוף המועד, עם הגעתן של ראיות חדשות בתיק?